

MAI MODERN NÉPMESE

Két különös életút egy tablón

Mindig voltak olyan emberek, akik nyughatatlan természetüknél fogva nem elégedtek meg sorsukkal, pillanatnyi helyzetükkel, úgy érezték, hogy szűk a mozgásterük, másra vágynak. Új helyszíneken, más környezetben szerették volna kipróbálni magukat. Nekik új ingerekre van szükségük ahhoz, hogy fejlődni tudjanak. Ezek az emberek a történelem során mindig az élen jártak, ők fedezték fel a világot, mutatták az irányt a többi embertársaiknak.

A magyar emberek többsége mindig is vágyott az újra, az ismeretlenre. Kreatív szelleme és szabadságvágya sohasem tűrte a bezártságot, a fizikai, vagy szellemi elnyomást. Egész történelmünk során ez a fő irány. Kalandozásaink alatt bejártuk a világot, és azóta, hogy visszatértünk a Kárpát-medence óvó kebelébe, kalandvágyó honfitársaink innen rajzanak ki a világot felfedezni. De nemcsak felfedezik, hanem tevékeny irányítói is a mai modern tudomány, művészet, irodalom és a sport világának.

Akik ismerik a „Titkot”, a vonzás törvényét, és tehetséges, szorgalmas, kitartó emberek, azok mind megállják a helyüket az új világokban is. Két olyan embert szeretnék bemutatni a cikkemben, akik különböző utakon, de eljutottak oda, ahová mindig is szerettek volna. Az út rögzös, nehéz és hosszú volt, de kitartásukkal és tehetségükkel kikövezték, és járhatóvá tették. Tetteikkel, személyiségükkel pedig rengeteg új barátot és tisztelt szerencsés Magyarországnak, és saját maguknak. Mivel minden mindennel össze van kötve, és a vonzás törvénye alapján működik, nekem is Amerikában kellett találkoznom Szlávik Tiborral, pedig eddigi életünk számos ponton párhuzamosan folyt,

de kint Ocalaban keresztezte egymást, és kapcsolódott immár véglegesen. Tibor a 80-as évek elején jól menő vállalkozásban dolgozott, viszonylag sok pénzt keresett takarító cégével. A Parlament, a különböző rendőrörsök és a Fórum Szálló takarítása tisztességes megélhetést biztosított számára.

1984-ben elkeveredett a Kincsem Parkba és Aperiaiov Zakariás, az akkori idők egyik legjobb tréneré vette védőszárnyai alá. Mint amatőr lovas kezdte meg a galoppon „lovas karrierjének” megalapozását. Az istállóban olyan kiváló lovasoktól tanulhatta a mesterség alapjait, mint Vas József (a legtöbb derbyt nyerő lovas és többszörös champion), valamint Varga Zoltán (sokszoros osztrák és magyar champion zsoke). Akkoriban Magyarországon még viszonylag nagyon jól ment a lóverseny sport. Hetente két galopp és két ügetőverseny volt. Nagyon sok kiváló versenyló ropogtatta a zabot az alagi tréningcentrumban, a Kincsem Parkban, és az azóta már csak emlékeinkben élő Kerepesi úti Ügetőn. Versenylóvaink Közép-, Nyugat- és Kelet Európában is sok sikert arattak. A biztos anyagi háttér és a viszonylag jól menő lóverseny ellenére Tibor mégis úgy érezte, hogy ő ennél többre vágyik. Olyan helyekre, ahol sokkal magasabb a versenyzés színvonala, minden nap van verseny, és a versenydíjak nagysága tükrözi azt az anyagi és szellemi értéket, amit a tenyésztésbe, tréningezésbe, és a futtatásba befektettek.

1987-ben kalandos körülmények között kijutott Ausztriába és csak úgy, mint oly sokan mások, félévi lágerben tartózkodása után, a szép emlékü Freidenauban kötött ki. Csincserák Károly, magyar származású tréner karolta fel, és adott neki munkát. Szinte második apjaként vigyázta kezdeti lépéseit. Akkoriban még nagyon sok magyar dolgozott kint Freidenauban.

Csincserák Károlynál eltöltött 2 év alatt sokat fejlődött lovagló tudása, megismerte a csikók „betörését”, megtanulta a startolás csínját-bínját. Olyan kitűnő lovakon lovagolhatott, mint GITANA, FELICITA, MORROW, BUKSZUS, ANGELO (ANGELO anyját AIDA-t én tenyésztettem). Két év után elérkezett az idő arra, hogy új helyszíneket és tréning-metódusokat fedezzen fel. Erre a jel az volt, hogy egy másik osztrák tréner, Emeric Schweigert megkérdezte tőle, hogy elszállítana-e két csikót Olaszországba, s ha már kiért Olaszországba, akkor úgy gondolta, hogy feltérképezi az ottani versenypályákat is. Az északi pályák végigjárása után a festői helyen fekvő pisai versenypályán kötött ki. Franco Gnesi mesternél nagyon sok jó ló volt. Akkoriban az olaszok nagy versenyeket tudtak nyerni Nyugat Európában is. Kiváló lovakon egészen más érzés lovagolni és Tibor nagyon sokat tudott fejlődni lovaglásban. Az új tréning-szisztéma segítségével sok érdekes és hasznos tapasztalatra tett szert. A mai napig is Tibor a legszébb emlékeket őrzi erről az időszokról. Olaszország után visszatért Ausztriába. A vasfüggöny felhúzása után a nyugat megnyugodott, nincs már gond Közép- és Kelet Európában, és arra szólította fel „télközli” fiainkat, hogy térjenek vissza hazájukba.

Tibor úgy gondolta, hogy ez nem egy igazán jó ötlet. Ezért 1991-ben megkérte a Kanadába való kiutazáshoz szükséges engedélyeket. Amint ez megvolt kirepült Calgaryba. A kellemes pisai időjárás után, a kellemetlen kanadai hideg tél fogadta. Az angol nyelvtudás teljes hiánya, és a mindössze 50 dolláros készpénz vagyona nagy próbatétel elé állította. A lovaglási szisztémák, a kis 1000 m-es tréningpályák, és versenypályák (bullring), és a teljesen más alapokon nyugvó tréning-módszerek komoly kihívást jelentettek. A hideg időjárás mellé, hideg fogadtatás párosult. Mint oly sok helyen másutt is, a lovas helyeken az új jövővényt és annak tudását próbatételrel tesztelik. Itt is a legnehezebben lovagolható és kezelhető lovon próbálták ki Tibor rátermettségét. A „beavatás” sikerült, ott maradhatott. Megismerkedhetett az európai tréning-szisztémától teljesen eltérő kanadai módszerekkel. A legfontosabb számára, amit ebben az időszakban megtanult, a rövidtávú lovak tréningezésének módszere volt. Kemény munkával elérte azt, hogy segédtréner lett. A kegyetlen téli hidegek elől 1994-ben átköltözött British Columbiába. 1994 – 1997-ig tartó időszakban itt dolgozott, mint munkalovas, majd segédtréner, később megkapta a trénerengedélyt is.

1995-ben megszerezte a kanadai állampolgárságot. Az első ló, amit trénerként kapott, az előző versenyében hátrafelé indult ki a startgépéből. Ez nem igazán szerencsés a versenyzés szempontjából. A tulajdonos azt mondta Tibornak, hogy neki ez a ló nem kell, és tegyen vele, amit akar. Így kapta meg trenírozásra a lovat. Most vette csak igazán hasznát a korábbiakban Csincserák mesternél tanultaknak. Megtanította a lovat a startgépéből kiugrani. A ló az első versenyét könnyen megnyerte. Nagy meglepetést okozott és magas kvótákat hozott. British Columbiában versenyben is lovagolt Tibor, de a viszonylag magas termete, és súlya miatt, rá kellett jönnie arra, hogy nem ez az ő útja. 1998 nyarat Edmontonban töltötte. Téli ez a leghidegebb hely az országban. Itt vett egy lakóautót, ami nagy lépés volt az életében, hiszen segítségével megnyílt a szabad és gyorsabb mozgás lehetősége. 1998 ősze már Kentuckyban taláta. Észak-Amerikában Kentuckyban van a versenyló tenyésztés és futtatás Meekája. A versenyszezon végén melegebb helyeket keresett. Télire levonult Floridába, Tampa Bay-ba, majd Ocala-ba, ahol különböző farmokon, mint munkalovas dolgozott. Itt a másfél éves csikókat a két éves árveréseire készítették elő. A versenyszezonra visszatért Kentuckyba. Burk Kessinger segédtrénerre lett. Legkedvesebb lova PRATELLA ebben az időszakban, zsinórban 3 versenyt nyert. Kedvencét ő készítette fel a tréningekben. A versenyzetése során, a keleti parton szinte minden jelentős versenypályával megismerkedett.

2002-ben azonban egy súlyos sérülés érte az egyik reggeli munkában. Olyan nagymértékben összetörte a vállát, hogy a rehabilitáció közel egy évet vett igénybe. Úgy nézett ki, hogy lovas karrierjének befellegzett. Új megélhetési forrás után kellett nézni. Mivel mindig is szeretett fényképezni, a lovaktól és a lóversenyzéstől nem akart eltávolodni, úgy határozott, hogy megtanulja a fotózás mesterségét, és a lovak és lovasok fotója lesz. Több tanfolyam elvégzése után, egyre szebb és szebb fényképeket készített. Itt is nehéz volt a kezdeti beilleszkedés.

A fotós társadalom, amely elég zárt világ, nehezen nyitotta meg kapuit. Munkái azonban meggyőzték őket arról, hogy neki köztük a helye. Abban pedig szerencséje volt, hogy nagyon sok tulajdonost, tréner, zsoké és munkalovast ismert, és ezek közül többen állandó vevői lettek. Mára elért odáig, hogy a galoppversenyek, telivérárverések egyik legkeresettebb fotósává vált. Számomra megdöbbentő volt, hogy mennyire ismerik és szeretik Tibort Amerikában. Bárhová mentünk mindenütt tárt kapuk vártak bennünket. Olyan helyekre is be tudtunk jutni, ahová különben idegennek nem lehetett bemenni. Egyik alkalommal, amikor Miami-ból mentünk Ocala-ba a sztrádán, megálltunk egy pihenőhelyen, és ahogy kiszálltunk a kocsiból rögtön Tiborra lettek ismerősei, és szívélyesen köszöntötték. Képzelnék el egy sztrádán, ahol több millió ember megfordul naponta, ott is ismerősökre bukkantunk.

Nem udvariatlanság miatt mesélek Tibor életútja után **Seipert Juditról**, hanem azért, mert a történet számai így fonódnak össze. Judittal 1988-ban találkoztam Szántódpusztán. Az iskolai szünetben barát-nőjével lejtettek egy kis nyári munkára, a Balaton partjára. Akkoriban Szántódpuszta lovas idegenforgalmi tevékenységét vezettem. Lovasbemutatókat tartottunk, lovasturizmust, lovagoltatást, és kocsiakasztást végeztünk. Juditék a pónilovagoltatásban és a lovasbemutatóknál segédkeztek. Judit 30 éve Hársvölgyi Józsi bácsinál kezdett el lovagolni a Tattersal-ban. 1985-től hobbi szinten kezdett el fotózni. Imádták a lovakat és a fotózást is. Először a Budapest bajnokságokon fotózta a díjugrató versenyeket. 1989 őszen kikeveredett az alagi tréningcentrumba, és Házi mesternél, mint amatőr lovas lovagolt a reggeli munkákban. Nagyszerű csapat volt ott, jól érezte magát a lovasok társaságában, és a legszebb lovas élményei ebből az időszakból származnak. Házi mestertől és Iglódi János abrakmestertől megtanulhatta, hogy egy versenyistállóban a lovak körül a legfontosabb a rend és fegyelem. Megtapasztalhatta azt, hogy hogyan készítik fel a versenyekre a lovakat, hogyan etetik, ápolják, szállítják, és versenyztetik őket. Eközben a Vendéglátóipari Főiskola nappali tagozatos hallgatója volt, tehát alakulhatott volna egész másként is az élete, de a fotózás „közbeszólt”. A Magyar Lóverseny Vállalat akkori hivatalos fotója - Fábíán Márta - helyett keresett. Rövid „kiképzés” után egyre többször pályafotósként tűnt fel, ahelyett, hogy az istálló lovait vezette volna fel versenyekre. Ebben az időszakban még egész jól összeegyeztethető volt a lovaglás, az iskola és a fotózás, de Márta végül úgy döntött, kiszáll a fotózásból teljes mértékben, így Judit „megörökölte” a státuszt, és ennek a lovaglás látta a kárát. Ugyanis – bár ez sokak számára soha nem volt nyilvánvaló -, a pályafotós munkája nemcsak abból áll, hogy a versenynapokon nyomkodja a gombot a fényképezőgépen. A fényképek feldolgozása is hozzá tartozik és ez jelentős időt igényelt.

A rendszerváltozás következtében a Magyar Lóverseny Vállalat életében és vezetésében is változás állt be. Átalakult Nemzeti Lóverseny Kft-vé és úgy határozta, hogy nincs szükség pályafotósra. Azaz megvonták a napidíjat (pontpénz) és a nyersanyag hozzájárulást. 1992-t írtunk ekkor. Gyakorlatilag teljes mértékben Juditra bízta, hogy csinálja-e tovább, vagy keres más megélhetést. A kérdésre, hogy mi legyen ezután, azt a választ kapta, hogy „Élj meg, ahogy tudsz!” Elgondolkodtató... és Judit gondolkodott is eleget, de mivel az akkori időszak tele volt reménnyel és a fejlődés lehetőségével, úgy döntött, marad, és megpróbál megélni „szabadúszó” pályafotósként, ahelyett, hogy az időközben megszerzett diplomájának inkább megfelelő állást keresett volna. Jó ötletnek tűnt a sok szigorú iskolai év után egy kevésbé kötött munka. Ennek a döntésnek köszönhető, hogy Judit közel 18 évet átélő munkássága alatt a magyar lóversenyzés története, legfontosabb eseményei megörökítésre és archiválásra kerültek.

A hatalmas és felbecsülhetetlen anyagot a mai napig is megőrízta. Hogy ez mennyire fontos, mindenki eldöntheti. Minden esetre egy magára valamit is adó lóversenyt szervező és rendező cég, ennél talán

nagyobb hangsúlyt fektet a hivatalos pályafotós státuszra. Amerikában a hivatalos pályafotós a versenypályán szinte „élet-halál ura”, csak ő rendelkezhet arról, hogy ki fotózhat, ő osztja be, hogy a fotósok hol helyezkedhetnek el, és még a mozgásterületüket is behatárolja. Ott az is természetes, hogy fotókat a pályán csak ő adhat el. Teltek az évek és a várva várt fejlődés jött is meg nem is. A fotós-biznisz eleinte jól ment, az akkori (filmes, manuális) technika nem termelte gombamód a fotósokat, így az újságokban, lóverseny krónikákban, óriásplakátokon és egyéb kiadványokban Judit képeit használták javarészt. Eleinte az új tulajdonosok is jó piacot jelentettek, de egy pár év múlva a fejlődés megtorpanni látszott és a magyar lóverseny jövője egyre bizonytalanabbá vált. Újra gondolkodni kellett a „hogyan tovább”-on. Egyre világosabbá vált, hogy váltani kell.

A digitális technika megjelenésével, sokkal egyszerűbbé vált a fényképezés és egyre többen és többen kívántak szeleteket levágni az amúgy is kicsi tortából. Judit folyamatosan érdeklődött a külföldi versenyzés, a fotózás, a technika és az újdonságok iránt. Rájött, hogy más országokban ez egészen jól működik, még a mai napokban is. Rátalált többek között Tibor munkáira is, és felkeltette érdeklődését.

2006-ban Tibor hazalátogatott és találkozott Judittal a Derby-napon. Ezután 2008 nyarán vették fel újra a kapcsolatot. Tiborral való beszélgetések során egyre világosabbá vált, hogy mi a különbség a magyar és az észak-amerikai lóversenyzés és háttérpar között, és mik a lehetőségek. Ez alapján el lehetett dönteni, hogy Judit számára melyik az igazi út. És Judit választott. 2008. október 12-én volt utoljára magyar lóversenyen. Rövidesen kiutazott Tiborhoz Amerikába. Pár nap múlva kezdődött Kaliforniában a Santa Anita pályán az egyik legnagyobb versenysorozat a BREEDERS CUP... Ott már együtt fotóztak, és azóta is jobbnál-jobb, és szebbnél-szebb képeket készítenek szerelmekről, a versenylovakról. Közös munkájuk során kiegészítik egymást, és nagyon sok szép sikert értek el az évek során. Számos futtatói szindikátus, versenyló tulajdonos, tréner, zsoké, versenypálya, árverezési cég, előszeretettel vásárolja szépen megkomponált, művészi képeiket. Sok képük jelent meg a versenypályák turf címlapján, az OBS (Ocala Breeders' Sales Company) árverési katalógusainak borítólapján. Az OBS árverési csarnokának falait hatalmas méretű képek díszítik. A nagy és kiemelkedő ló- és lovasversenyek állandó fotósai. Nemrégiben gyönyörködhettünk hazánkban is a Kentucky-ban 2010-ben megrendezett FEI Lovas Világjátékon készített alkotásaikban. Örömmel tölt el bennünket, hogy a Lovas Nemzet hasábjain az utóbbi időben újra rendszeresen megjelennek képeik. A kinti élet nem egy lányregény, a kerítések sincsenek kolbászból, de ha a tehetség szorgalommal, és kitartással párosul, akkor szép sikereket lehet elérni. Én úgy gondolom, hogy Judit és Tibor életútja ezt példázza.

Soltész András
www.locsontkovacs.com
Fotók: Seipert Judit és Szlávik Tibor